

BASISREADER KUA:

MUZIEK

**Ontwikkelingen in de muziek in de eerste helft van de
twintigste eeuw.**

HOOFDSTUK: MUZIEK - Stromingen in de muziek vanaf 1900.

MUZIEK IN DE MODERNE CULTUUR:

Stroming in de muziek	componist	Invloeden/kenmerken
Impressionisme		Hoofdrichting houdt vast aan de in de Romantiek gevestigde traditie van het zelfstandige kunstwerk (autonome) opus.
	Debussy Stijl: apres midi d'un faune Suite bergamasque - Zoltan	Invloeden gamelanmuziek Emancipatie van het akkoord
	Ravel	Impressionisme en neoclassicisme, melodie = duidelijk omlijnd; teruggrijpen op oude stijlen, virtuositeit
Expressionisme = nieuwe muziek	Arnold Schonberg Stijl: EPN: 35: pierrot lunaire en erwartung	Tweede Weense school (eerste Weense school bestond uit Mahler en Strauss) - atonaliteit (loslaten van traditionele tonale relaties); - twaalftoonprincipe (alle 12 tonen zijn gelijkwaardig); - serialisme (opeenvolging van zowel de tonen in series als ook ritme/ toonduur in series); sprekestimme; - expressionistisch karakter; emancipatie van de dissonant
	Alban Berg	- afwijzing van elke strakke doctrine, soms tonaal - expressief van karakter
	Anton von Webern	- extreem gecondenseerde vorm - schrappen van het overbodige tot het allernoodzakelijkste overblijft.
Russisch folklorisme	Strawinsky in Le Sacre du Printemps	- expressionistisch van karakter - wisselende metriek - nadruk op ritme en akkoorden - climaxen - melodisch korte motieven
Neoclassicisme: Nieuw classicisme of midden muziek: kunstwerk als opus met eeuwigheidswaarde: autonome kunst	Schönberg	- Ordeningssysteem van 12 chromatische tonen in het twaalftoonstelsel of dodecafonie - basisreeks = 12 tonen/ streven naar reductie
	Strawinsky in Oedipus Rex	Orkestratie = terugblik op Romantiek
	Bartok	Kunstmuziek en Hongaarse volksmuziek: alle verworvenheden samengesmolten maar wel vastgehouden aan traditioneel overgeleverde vormen en genres
Functionele muziek	Satie -gymnopedies - nr. 14/15 Les Six	- Musique d'ameublement (ofwel achtergrondmuziek of muzak) - potpourri: muziek zonder pretenties voor in café's en bars
	Paul Hindemith	Gebrauchsmusik: gebruiksmuziek, was vooral didactisch voor jeugd en amateurs.
	Rusland	Propagandamuziek

Jazz	Verenigde Staten	<ul style="list-style-type: none"> - Muziek in kleinere bezetting (dan bijv. symfonie orkest) - splitsing in ritme en melodiesectie - ritme speelt een essentiële rol (motorisch element met syncopisch accent) - syncope = verlegging of wisseling van accent - improvisatie sluit aan bij de wens om spontaan te musiceren (variaties op thema)
Elektronische (of concrete) muziek	Luigi Russolo	<ul style="list-style-type: none"> - futurisme - preoccupatie met beweging, snelheid en machines: dus machinale geluiden en machines als instrumenten verwerkt in de muziek
	Varèse Vb in stijlleer	<ul style="list-style-type: none"> - maakt gebruik van elektronische apparatuur om daarmee composities te maken - de autonome klank en het ritme staan daarbij centraal
Elektronische muziek / aleatorische muziek = bepaald door toeval en niet vastgelegde zaken	John Cage (na 1950)	<ul style="list-style-type: none"> - Toevalsmuziek <p>Cage werd beïnvloed door: Satie – humor, extreme eenvoud; Webern – belang van de stilte, pointillisme; Ives – citaattechniek; Varèse – slagwerktimbres ; dadaïsme – antikunst van Duchamp; Oosterse filosofie - zen</p>

Chromatiek = gebruik maken van halvetoons afstanden

Bron: Wouter Steffelaar - Muzikale Stijlgeschiedenis

